

Höstkaffe på Hurtigs torp lö 12.10 kl.14

Vi ordnar det traditionella höstkaffet på Hurtigs torp

lördagen den 12 oktober kl. 14

Vi har ljusständning för Christer Husman, Holger Holmén och Irja Sundsten.

Välkomna

Hopenback Lekstrand fornminnesförening

Vi minns Irja

I går följde vi Irja Sundsten till den sista vilan. Född den 7 november 1927 hann hon bli nästan 92 år gammal.

Hon var född i Rudom i Lappträsk men bodde en tid i Isnäs innan hon gifte sej med John Sundsten och flyttade till Hindersby. Hon blev en äkta hindersbygg och var med i Fornminnesföreningen ända från starten i början på 1950-talet. Sedan var hon med i styrelsen så länge hon orkade. Hon bodde länge granne med smedjan och vi fick "låna" el då det behövdes i smedjans visningar.

Jag minns Irja mycket tydligt allt från det jag var en liten knatte på 4-5 år. Då i början på 1950-talet var det vanligt med klyyvantalkå då alla i Sörneseendan samlades för att cirkla, klyva och rada ved. Jag blev mäktat imponerad av Irja som radade ved med en fart som fick alla andra att bli långt efter. Hon var otroligt kvick och dessutom livlig och glad. Jag minns ännu hennes pärlande skatt. Vi hindersbyggare var ganska tröga jämfört med hennes livlighet.

Trots att jag var borta från byn ganska länge så hann jag i alla fall prata en hel del med Irja efter det att vi flyttat tillbaka. Det gick lätt att prata med henne och vi skrattade

tillsammans åt en hel del som då hon berättade att hon som ung for till handelslaget för att köpa lök och i misstag bad om "höukk" – det var sina problem med vårt hindersbyspråk.

Trots att Sundstens var på andra sidan ån så räknades det nog till Söörneseendan mer än till Hopenbackan. Förstås hjälpte det att John och Irja var goda vänner med våra grannar Hollméns och släkt med Västergårds (Johns mor Elin var syster till Edit på Västergårds).

Irja var en vardagshjälte och blev med tiden en viktig stöttepelare i vår lilla byadel. Visst var livet ibland hårt för henne på den lilla gården men jag minns inte att jag skulle ha hört henne klaga. Vi minns henne som en positiv person som man blev glad av att träffa. Och det är minsann inget dåligt eftermäle.

Digilägret igång

Digilagret på Gamla folkskolan har startat. Lilla salen är full av folk som försöker få igång sina digitala system. Och det finns en hel del att gå igenom ...

Inge går omkring och förklarar.

Digiläger 4-6.10 2019

Det ordnas ett Digiläger på Gamla folkskolan fre-sö 4-6 oktober 2019

DIGILÄGER

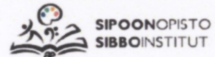
För dig och dina vänner som vill lära er använda digitala apparater och tjänster. Fråga just det du vill veta! Du är också välkommen att börja helt från noll.

**Digirådgivning i Gamla folkskolan,
Hindersbyvägen 565, Lappträsk
fre 4.10 kl. 17 – 20.30
lö 5.10 kl. 10 - 17 och sö 6.10 kl. 10–15.**

Du får hjälp med användning av bärbar dator, pekplatta, smarttelefon och olika program. Kom och fråga det du vill veta om det digitala livet. På plats finns Inge Ekholm.

Kostnadsfritt! Lunch serveras till självkostnadspris.
Ingen förhandsanmälan behövs!

Arrangörer: De östnyländska medborgarinstituten inom **Digidags**-projektet.
Finansieras av utbildningsstyrelsen.

Det går att använda vårt snabba fibernät och det finns både trådlös förbindelse och Ethernetuttag. Nisse Husberg finns på plats för att kolla nätanslutningarna och ger också råd om hur man undviker snokande Facebook och Google. Hela skolan är öppen för lägret: stora salen, lilla salen, arbetsrummet och mötesrummet (till och med köket).

Plattåtak

På Johanni var det tal om när **plattåtak** sattes på i Hindersby. Det är takplattor (oftast röda) av asbest omkring 50×50 cm.

Den här sommaren satte vi om vårt plattåtak så det blev en 10 cm luftspalt under. Detta för att hindra värmen nerifrån som kunde smälta snön ifall det låg en halv meter lös snö på taket.

Lös och luftig snö isolerar bra och fastän det var riktigt kallt ute så smälte det understa lagret av värmen nerifrån. Smältvattnet rann ned till takkanten men frös där till i den kalla luften så att det bildades en isvall. Bakom isvallen samlades mera smältvatten till en sjö som sedan rann ned i huset. Takbeläggning är ju konstruerad så att vattnet skall rinna nedåt men håller inte tätt då vattnet blir liggande.

På gamla hus är övre våningens innertak ofta spikat direkt i **vasana** så att det bara ryms omkring tio cm spånor under yttertaket och värmen läcker uppåt. Enda möjligheten att bryta värmeströmmen är att sätta en ventilationsspalt ovanför vasana men under yttertaket. Vi skruvade battingar utanpå pärttaket i vasana och satte det nya takets underlag på battingar tvärs över vasana så det blev 10 cm luftspalt. På de längsgående battingarna skruvade vi takfaner 15 mm och utanpå den sattes de gamla plattorna tillbaka.

Nu är det ju hysteri kring asbest. Först struntade alla i asbestens farlighet och sedan blev alla hysteriska. Faktum är att asbest bara är farlig då fibrerna lösgöres och kommer i andningsluften. Man bör alltså inte riva asbest så att plattorna bryts sönder utan man bör försiktigt ta loss dem hela. Och det gick bra på taket för de var bara spikade i pärtorna med långa galvaniserade spikar som ofta inte ens hade rostat. Av många hundra plattor var bara ett fåtal sönder. Mest hade de spruckit vid åsen där man hade gått på taket för att sota eller installera antenner.

Eternit (som plattorna kallades) behandlas i tidskriften Byggnadskultur 1.18 som finns i Gamla folkskolans bibliotek (mötesrummet). Där behandlas all sorters tak – hela numret har tak som tema. Dessutom finns det en kort artikel om eternittak på Svenska byggnadsvårdsföreningens nätsida:

<https://byggnadsvard.se/lagga-om-eternittak/>

Pärttaket var i fint skick under plattorna. Bara på ett ställe i vinkeln var det litet sämre. Det är byggt 1930 då husets andra våning byggdes (se nedan).

Nedan huset med plattåtal 1964.

Och de gamla plattorna skruvas upp igen.

Nyligen pratade jag med Bosas Börje som hade hört att det efter kriget åkte omkring en takläggare som spikade upp asbestplattorna på hustaken. Han bodde i huset medan han lagade taket.

I farsans bokföring hittade jag en anteckning att han hade köpt asbestplattorna den 19 juli 1949. Jag var för liten för att minnas plattspikandet men jag har hört berättas att jag var mycket medveten om vårt nya fina plattåtak.

Eftersom jag var ett "livligt barn" så hade famo all orsak att gräla på mej och en gång sa hon:

"Åm du int e snellär så sleppär Jesus ein stoorär stein i huvu opa de !"

men jag svarade bara morskt:

"Int djär he någa för vi haar plattåtak ! "

Dagens uppfostringsmetoder är olika men barnen ungefär lika omöjliga ...

Fyra nya äppelträd vid gamla folkskolan

På måndagen (2.9 2019) planterades fyra nya äppelträd vid gamla folkskolan så nu har vi börjat sätta också trädgården i skick. Där finns från förut en mängd fina plummonträd med riktigt goda plommon. En del måste vi ta bort invid vägen eftersom de skymde sikten då man kör ut men det finns en mängd kvar ännu.

Två av de nya äppelträden är ympade från det äppelträd som växer invid gaveln – alldeles för nära. Grenarna börjar redan skrapa mot väggen så det måste snart huggas ned. De två andra äppelträden är från Kimito från Gunders trädgård. Gunder är alltså Christine Grandells sambo som tillsammans med Christine skänkte den stora kaminen till folkskolan.

Där finns från förut en mängd fina plommonträd med riktigt goda plommon. En del måste vi ta bort invid vägen eftersom de skymde sikten då man kör ut men det finns en mängd kvar ännu.

Vår cembratall är ännu liten men ganska grön och fin.

Den gamla cembratallen växer litet för nära också men det går att ta bort de kvistar som skrapar mot taket – fast de är ganska så högt upp. Den lilla lönnen börjar bli stor och den är också för nära huset så den måste också snart bort liksom äppelträdet.

Vi har tyvärr inte många bilder från trädgården förr. Men det fanns bikupor invid gaveln som synes på fotot av blandade kören (från omkring 1933).

Bikuporna syns men ännu inte cembratallarna invid skolbacken som var ganska stora på 1950-talet så de borde ha varit planterade redan då bilden togs. Inte heller på bilden från vintern 1919 ser man annat än björkar och granar (och ganska många bikupor).

Men trädgårdsarbetet fortsätter ...

Hantverksdag sö 15 september 2019

Det blir Hantverksdag

söndagen den 15 september 2019 på Gamla folkskolan i Hindersby

så reservera dagen om ni kan.

Sigges Bok nu uppladdad

Sigge skrev eller närmast tecknade Hopenbackan i slutet på 1800-talet i en fin bok som nog har funnits på nätet (grev.hindersby.net) men jag satte in den som en Sida här så är den kanske lättare att hitta. Till höger under menyn Sidor finns nu "Sigges Bok".

Boken är ett verkligt konstverk och dessutom innehåller den mycket intressant om Hopenbackans historia. Där finns ocks en bild av kartan över Hopenbackan före skiftet 1902 som hänger på väggen i torpet. Klicka på bilderna för att förstora dem (fungerar åtminstone i Firefox).

Ett exempel på en sida från boken:

av främmande gossar som inte leude under samma betingelser. Hystanlindåns saga var all — som man trodde.

Så sent som 1912-13

firades julen med sedvanliga kalas som hölls i tur och ordning från gård till gård. Hela byn var bjuden, även de obesuttna och allt tjänstefolket. De gemensamma kalasdagarna

tog sin början jul-andradag och var över någonsång efter 20-de dag Knut. Man samlades vid 11 tiden f.m. Drack först välkomstkaffe med dopp (vete-kringla) piparkaku å kraksor. Och vid pass 1 tiden var man färdig sättaⁱⁿ vid middagsbordet. Ett långt, långt, dukat vinkelbord, som helt fyllde stugans ena sida och gavel. Vanligtvis med bänkplats för minst 60-70 gäster. Först åt alla äldre och

Hindriks by WordPress i skick

Efter bytet av IP-adresser i juli 2019 försvann en mängd bilder från WordPress-installationen för Hindriks by. Det berodde på att i databasen så fanns den gamla IP-adressen kvar för alla bilder. Nu har jag lyckats ändra databasen så bilderna borde synas igen. Det har också varit problem att alls hitta till de här sidorna men det borde nu fungera med

<http://hindersby.net/nywp/>

MEN nu kan det finnas gamla uppgifter i era datamaskiner i det s.k. cacheminnet (mellanlagring). Radera därför alla bokmärken till gamla Hindersby.net och töm helst hela cachen. Hur man gör det är olika för olika maskiner och nätläsare. För Firefox går man till Historik och använder Rensa ut tidigare historik men beakta att då försvinner allt möjligt annat också.

Om inte annat så kom på Dataläggret på gamla folkskolan den 4-6 oktober 2019. Där kan ni få råd om både det ena och det andra. Meddela gärna mej om ni ännu efter tömning har problem med de här sidorna.

Hindersby fotoalbum

Åskan den 9 maj 2019 slog sönder en hel del elektronik i gamla folkskolan. Där finns åskskydd men om det är tillräckligt stark åska så hjälper de inte. Bland annat så förstördes nätanslutningen på Byadrendjin (en Synology NAS DS213) och Hindersby fotoalbum försvann. Till all tur så klarade sej hårddiskivorna och vi har nu en ny, betydligt bättre Byadreng (Synology NAS DS1019+). Den gamla var egentligen alldeles för usel.

Nu är Hindersby fotoalbum igen tillgängligt på nätet på